

SVOBODNA SLOVENIJA

“ESLOVENIA LIBRE”

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 352611

Redacción y Administración:
Calle Víctor Martínez 50 (Suc. 6)
Buenos Aires, Argentina

Año (Leto) IX (4)

BUENOS AIRES, 25. OKTOBRA (OCTUBRE) 1951

No. (Štev.) 42.

CORREO
ARGENTINO
(Precedencia)

FRANQUEO A PAGAR

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Víctor Martínez 50 - Buenos Aires

NE NASEDAJTE!

Iz raznih virov prihajajo sedaj med nas razna poročila o tem, kako so se ti dve odločili za nov obrok kampanje, češ da je sedaj prišel čas, da naj se emigranti odločijo in vrnejo v domovino. Iz Jugoslavije se je že pred nekaj tedni podalo na to agitacijo več agentov, tako zlasti v Argentino, pa tudi v druge dežele. Preračunano je bilo tako, da so potem, ko so bili ti agenti že nekaj tednov na delu, začela prihajati iz Jugoslavije poročila, kako se je sedaj položaj doma spremenil zlasti pa da se je preobrnilo na kmetih. Tem da so celo dovolili, da se lahko spet odpovejo članstvom v združenih, da dobivajo zemljo nazaj in da bo kmalu odpravljeno tudi nasilen odvzem prideka in slično.

Dejstvo je, da Titov režim noče emigraciji nič dobrega. Sicer mu ta emigracija v marsikakem oziru ni na poti — zasti mu ni mogla biti na poti v teh letih, ko je emigracija v veliki meri s svojimi podporami v domovino rešila velik del prebivalstva najhujše bede — vendar mu ne gre v račun, da je te emigracije toliko in da v tujini ohranja še vedno tista sredstva, ki lahko tujini sproti posredujejo pravo resnico o tem, kakšen je dejanski položaj v domovini in kakšni so dejanski nameni Titovega komunizma v tem delu Evrope. Zato je treba to emigracijo oslabiti, spraviti čim več ljudi nazaj domov in tako odstraniti tisti živ dokaz, ki v zunanjem svetu stalno priča, da je Titova Jugoslavija že železnim zazorom in da je vse tisto laž, kar govori Titovski agenti, ko govorijo, da je njih komunizem drugačen, kakor oni v Sovjetiji, da se vrača gospodarska svoboda, ki naj vrne spet za bno lastnino malemu človeku, da se vrača pravna varnost, ki da je v prvih letih revolucije res da ni bilo mnogo.

Med tem ko se v titovski zunanji politiki še nekako pravilno razvija ta titovska prevara in mu zlasti v Angliji verjamejo bolj kakor pa v Združenih državah, se med neoficielnimi in angleškimi i ameriški krogi trdno ohranja prepričanje, da je Tito riskantna postavka in da mu ni verjeti. Ni mu verjeti, da se v zadnjem ugodnem trenutku spet ne bi priključil svetovni in tudi mu ni verjeti, da bi bil sposoben obdržati se pred kakim sovjetskim pritiskom, ako bi ta prišel nenadoma in v takem trenutku ko bi zahodni zavezniki ne mogli tvegati zaradi tega konflikta kakke večje vojaške operacije. Največ kar Tito za tak slučaj nudi je beg v guerilo ali pa beg v tujino, končna ureditev razmer v njegovi državi bo možna šele, ko bo razvozljana vsa kriza, ki jo je komunizem prinesel v ta del Evrope.

In da Tito ta konflikt predvideva, se vidi tudi iz tega, da se sedaj trudijo njegovi agenti nabrati za vrnitev v domovino čim več emigrantov. Ako bo kdaj moral v guerilo, ali pa v tujino, mu ne škoda tista emigracija, ki bo proti njemu in ki bo opozarjala nanj kot voditelja in izvajalca krvave kom. revolucije v vojnih letih 1941—1945. Njegovi politiki ne bodo mogli biti po gedu odbori, ki se ob strani drugih evropskih narodov že sedaj bore za rešitev svojih narodov izpod kom. terorja.

Sicer ni ravno preveč obzirno dokazovati kako se spravlja v tak obračun položaj mnogih emigrantov, ki nikdar niso hoteli biti kocke v svetovni politiki. Njih trpljenje zasluži toliko spoštovanja, da bi njih žalostna usoda ne smela biti predmet takega barantanja. Toda povdariti moramo, da je vendarle tudi ta moment svetovne politike važen za položaj tistih, ki žive v emigraciji kot žrtve komunistične diktature v domovini. Ves razvoj te svetovne politike dokazuje, da gre ta politika pot svoje logike in ta logika vodi do sklepa, da je nemogoče računati na utrditev svetovnega položaja, dokler bo nad polovico Evrope vladal komunizem. Dokler bo polovica sveta odvisna od mož, ki vladajo nad njo kot člani moskovskega politbiroja, tako dolgo ni računati, da bi bil položaj usmerjen na bolje ali pa da bi bil

razvoj porok za miren in varen obstoj. Tega se zavedajo v obrobni delih komunizma, to je v Nemčiji, Italiji, Franciji in Angliji — mogel bi pa kdo verjeti, da se bo spremenil na bolje režim v Jugoslaviji, ki z besedami in dejanji dokazuje, da je res to in da je najbolj nevaren ravno tedaj, ko pravi, da se spreminja na boljše.

Vsa ta akcija pa je tem naravnjejša, ker je sestavljena po načrtu in torej točno ve, kaj hoče prizadejati tistim emigrantom, ki bi ji verjeli in se vrnili domov. Kako je ta akcija vzporedna, se vidi iz tega: ko med emigranti delajo v tujini posebni kom. agenti, jim sekundirajo lepo člani partije in agenti Ozne. Tako pripovedujejo družinam, da se bo ta ali oni vrnili, ker da bo dobil vrnjeno vse, kar mu je bilo odvzeto, istočasno pa pride agent v tujini z istimi obljubami v dom emigrantov.

Toda pri tem se jim pa le zgodi smola, ker jih življenje samo postavlja na laž. Tako se je prigodilo tudi naslednje: ko so doma agitrali in napovedovali

boljši življenjski položaj, so pa jasenski pridelek kmetom spet plenili. Odvzemali so jim žito in ga plačevali po 7 dinarjev kilogram, isto žito pa so jim nato prodajali po 75 din kg... Ko so pisali in agitrali, da se doma komunizem spreminja, pa so listi poročali, da je pobegnilo v Švicco potniško letalo na poti iz Ljubljane v Beograd. Pilota sta se švicarskim oblastem prijavila kot politična begunca, ker da v Jugoslavijo ne marata, ki da je dežela komunističnega terorja. In takih beguncev v smer proti zahodu je še vsak dan zelo veliko. Na zborovanju Mednarodne begunske organizacije v New Yorku je bilo prav te dni podano poročilo, da pribeži na italijansko področje ob jugoslovanski meji še vedno po 3000 beguncev iz Jugoslavije in dežela, ki so za železnim zazorom.

Ta beg proti zahodu je pač najbolj zgovoren dokaz, da imajo doma ljudje pravilne nazore o režimu, ki jim vlada; obžaloval je svoje dejanje tisti, ki je pred leti sledil titovskim vabilom in šel domov, obžaloval, ker je izgubil možnost vrnitve. Še manj bo imel možnosti, kdor bo nasel sedaj in nato obžaloval svoje dejanje.

Día de la Lealtad - Dan Zvestobe

17. oktober je v Argentini vsako leto praznik delovnih množic. Ta dan slave kot dan zvestobe svojemu prvemu borcu za pravice delovnega človeka in za lepšo bodočnost naroda in domovine, gralu Perónu, in njegovi najožji neutrudni sodelavki, njegovi soprogji Evi Perón.

Po zadnjem poskusu sprožitve revolucije, ki naj bi odstranila sedanjo zakonito oblast v Argentini, ki uživa zaupanje najširših slojev naroda, so letošnje slavnosti 17. oktobra presegle vse slavnosti prejšnjih let. Kot odločen podarek, da oborožene sile stoji trdno na strani predsednika grala Peróna in da ne poznajo nobene druge službe kot službo domovini, je bila 17. oktobra t. l. v jutranjih urah tudi velika vojaška parada na Trgu San Martina. Pri njej so sodelovale vse vrste oboroženih sil in nastopili so tudi letalci z najtežjimi bombniki. Pri vojaški slavnosti je bil navzoč predsednik gral Perón z najvišjimi vojaškimi dostojanstveniki. Pred začetkom vojaške slavnosti so dobili številni vojaški poveljniki in tudi navadni vojaki, ki so zadržali zadnji poskus revolucije, spominske medalje Glavne delavske zveze. V imenu vseh odlikovanih častnikov in vojakov se je za podeljena odlikovanja zahvalil gral Solari. V svojem govoru je predvsem naglašal, da oborožene sile niso sodniki dela vlade, ampak samo v službi obrambe domovine. Na dan poskusa vstaje so te oborožene sile branile ustavo in v vsem izpolnile svojo dolžnost. Po njegovem govoru je bil mimohod posameznih vojaških edinic. Množice ljudstva so navdušeno pozdravljale strumen nastop vseh oddelkov.

Vrhunec pa so dosegle slavnosti ta dan popoldne. Na zgodovinskem Majskem trgu so se pred vladno palačo zbrale izredno velike množice delovnega ljudstva, ki so napolnile ves trg in vse okoliške ulice in avenije. Ta slavnost je bila posvečena letos soprogji predsednika grala Peróna Evi Perón, ki je prišla nanjo v spremstvu grala Peróna z bolniške postelje. Ko sta se gral Perón in Eva Perón pojavila z ostalimi visokimi civilnimi in vojaškimi dostojanstveniki na balkonu, je vsa množica vzvalovila v silnem navdušenju in ploskanju.

Prvi je povzel besedo glavni tajnik Glavne delavske zveze Sr. José G. Espejo. V svojem govoru je naglašal, da so se delavske množice tega dne zopet zbrale, da izpolnijo svojo zgodovinsko nalogo zvestobe. Zatem je pa podal pregled vseh dogodkov zadnjih šestih let in vse pridobitve, ki jih je bilo delavstvo deležno pod vladno grala Perona. Posebno je pa povdarjal brezmejno delo, ki ga je za delavstvo in za vse ostale sloje izvršila predsednikova soprogja Eva Perón, ki se je vsa predala samo tej službi in je odklonila tudi najvišjo

čas, ki so jo ji delavske množice izkazale na veličastnem zborovanju 22. avgusta, ko so jo proglasile za kandidatino za podpredsednico republike ter je raje ostala na svojem mestu kot najzvestejša sodelavka ustvaritelja nove Argentine grala Peróna. Za vse to njeno delo in vse žrtve, ki jih je doprinesla za lepšo bodočnost delovnega naroda, ji je Glavna delavska zveza podelila svoje najvišje odlikovanje. Po teh besedah je Sr. Espejo prebral zadevni odlok Glavne delavske zveze in je gospej Evi Perón pripel odlikovanje. Vsa množica je njegov govor stalno prekinjala in vzklikala gralu Perónu in njegovi soprogji.

Ko je pa vstal gral Perón in začel svoj govor se navdušenje dolgo ni poleglo. Množice so z vzklikanjem svojemu prvoborcu in z mahanjem rok pozdravljale krmarja nove Argentine in mu potrjevale svojo vdanost. Govor predsednika grala Peróna je bil v prvem delu posvečen zgodovinskemu 17. oktobru in njegovemu pomenu za narod in republiko. V nadaljnjih izvajanjih je pa naglašal vlogo, ki jo je vsa leta igrala gospa Eva Perón v peronističnem gibanju. Dejal je, da je ona varuhinja in duša tega gibanja in justicializma. Njeno najslavnejše delo je pa njena Socialna ustanova. Dnevno ga je obveščala o vseh potrebah delovnih slojev, s katerimi je bila v stalnem stiku ter je v tej službi izgubila tudi svoje zdravje. Najlepši vzgled pa je vsem podala s svojo odvedjo na najvišje mesto, katero ji je zaupalo ljudstvo, ko jo je izvolilo za kandidatino za podpredsednico republike. To najvišjo čast je odklonila, ker hoče še nadalje ostati kot navadna članica v gibanju in delati za narod ter domovino. Kot priznanje vseh njenih žrtev in vsega njenega dela za delovni narod in za vse trepeče ji je predsednik gral Perón pripel najvišje odlikovanje: peronistično medaljo.

Množice ljudi so znova prirejale dolgotrajne ovacije tako gralu Perónu, kakor tudi njegovi soprogji, ki se je nato vsa ginjena s tihim glasom zahvaljevala

Sovjeti ponujajo milijarde kupčije

V začetku oktobra se je poslovil od Moskve ameriški veleposlanik admiral Kirk. Odšel je za enkrat na dopust, toda sam je pred odhodom šel v Kremelj in tam povedal, ga ne bo več nazaj. Ameriškim dopisnikom v Moskvi je povedal, da odhaja iz Moskve razočaran. Pred poldrugim letom je prišel v sovjetsko prestolnico, poln lepih upov: zboljšal bo odnose med sovjeti in ameriško vlado, dosegel bo, da bo sovji. javno mnenje prepričal, da Amerika ne misli narasti Sovjetske zveze. Ko pa je sedaj zaključil svoje delo v Moskvi, je odkrito

DIA DE LA LEALTAD

El 17 de Octubre resulta todos los años el día de las masas trabajadoras. Es que ese día estas multitudes humildes y fieles, admiradoras de la magnífica obra social del GENERAL PERON y su dignísima esposa EVA PERON tributan su homenaje y expresan su gratitud a los ambos forjadores de la nueva Argentina justicialista.

El último 17 de Octubre sobresalió a todos los anteriores, adquiriendo contornos extraordinarios. No sucedió este fenómeno casualmente. ¡No! Tuvo su origen en la fracasada intentona infame del 28. de Septiembre, cuando el pueblo por segunda vez hizo fracasar a los enemigos de su bienestar y de sus derechos legítimos.

Para que el mundo entero vea, que las fuerzas armadas están con el gobierno y con el pueblo, se realizó en las horas matutinas un gran desfile de las tropas militares en la Plaza de San Martín. Tomaron parte en el dicho desfile todas las clases de armas, hasta escuadras de bombarderos pesados.

Presenció la mencionada parada militar el GENERAL PERON, acompañado de los dignitarios más encumbrados tanto civiles como militares. Antes de comenzar el desfile el mismo Presidente de la Nación condecoró con las medallas recordatorias, — obsequio de C. G. T. — a los oficiales y soldados que habían intervenido exitosamente en la sofocación del levantamiento contra el gobierno legalmente elegido y constituido.

Agradeció en el nombre de los condecorados el GENERAL SOLARI destacando que las fuerzas armadas no tienen otro fin que defender los intereses del pueblo y que no deben jamás hacerse jueces de la actividad del gobierno.

Después de estas ceremonias se efectuó el desfile, admirado y entusiastamente acompañado de las masas populares, amontonadas a lo largo de las calles donde pasaban las tropas militares.

Alcancó el día de 17 de Octubre su cumbre en las horas de la tarde cuando se congregó en la histórica Plaza de Mayo ante la Casa de Gobierno una enorme muchedumbre de los adictos a la noble causa de los esposos Perón. El pueblo quiso dedicar esta concentración de un modo especial a la Sra. Eva Perón que perdió hasta la salud prodigándose en bien de los humildes y desamparados.

Aunque tuvo que levantarse de la cama, la Sra. EVA PERON no vaciló ni un solo instante para darse ver al pueblo que tanto la quiere. La acompañaban su Esposo el GENERAL PERON, muchos dignatarios civiles y militares y representantes de la C.G.T., cuyo presidente, el Sr. JOSE G. ESPEJO, pronunció después un discurso hondamente conceptuado, destacando las conquistas del Gobierno justicialista a través de sus 6 años de existencia y subrayando el papel histórico que en este proceso social tuvo la abanderada de las clases trabajadoras la Sra. Eva Perón. “Esta mujer, — así dijo el Sr. Espejo — hasta rechazó el honor más grande que pueda aspirar una mujer entregada a la causa de la Nación, es decir, rehusó el puesto de la Vicepresidencia, que el pueblo le había ofrecido en aquella tarde inolvidable del 22 de Agosto del año corriente. Prefirió quedarse al lado de su gran esposo para conservar así contacto con los menesterosos del pueblo. En reconocimiento de todos estos méritos que se portadora la noble Sra. Eva Perón, el Sr. Espejo la condecoró en nombre de la C.G.T.

Duró mucho tiempo el aplauso con el cual el pueblo quiso expresar su conformidad y júbilo a las palabras y gesto del Sr. Espejo y se reanudó estruendosamente cuando se levantó el PRESIDENTE DE LA NACION para hacer el uso de la palabra.

Dedicó el magnífico artífice de la nueva Argentina justicialista su discurso primero a la historia del 17 de Octubre, a su significado para la Nación y el pueblo. Después destacó en palabras conmovidas el insuperable papel que desarrolló su dignísima Esposa en el movimiento peronista, diciendo, que es precisamente ella amparada del justicialismo, alma del peronismo, corazón del pueblo y creadora de la mística justicialista. Ella lo tenía siempre al día respecto, de las necesidades de los despreciados, ella se negó a aceptar la dignidad de la Vicepresidencia, ella perdió su salud luchando incansablemente por los derechos del trabajador. Por eso se hizo digna de ser condecorada públicamente en vista de su pueblo amado lo que el Presidente también llevó a práctica inmediatamente poniéndole la Medalla Peronista.

Aclamó después el pueblo a sus sinceros amigos un tiempo prologado para escuchar luego respetuosamente la débil voz de su querida Protectora que agradeció a todos allí reunidos pidiendo que perseveraran fieles al General Perón y a su obra magistral que redunde en el bien de toda la Argentina.

Vitoreando a la Sra. Eva Perón y a su Esposo, las multitudes trabajadoras se diluyeron lentamente, concluyendo así la magnífica concentración y renovando su adhesión incondicional a la obra social del actual Gobierno.

vsem zbranim množicam, kakor tudi nato pritožil, da kaj takega še ni doživ-

Glavni delavski zvezi in gralu Perónu za vsa odlikovanja, ki so ji bila podeljena. Njenega govora na prošnjo grala Peróna množice niso prekinjale, da ne bi s tem poslabšale stanja njene bolezn. Ko je pa svoj govor zaključila je po stranem trgu znova odmevalo vzklikanje množic gralu Perónu in Evi Perón ter se je razlivalo in širilo tudi v vse okoliške ulice.

Tako so delovni sloji v Argentini proslavili svoj veliki praznik zvestobe.

vel.

SOVJETSKA OFENZIVA

Komaj je Kirk zapustil Moskvo, je Višinski že poslal v ameriško ambasado napisan odgovor na Kirkovo noto. Ta sovjetska naglica je bila nekaj nenavadnega; pa ne samo to, ker nota Kirka ni mogla več doseči, je sovjetska vlada dala noto Višinskega prebrati po radiu — ni pa objavila vsebine Kirkovih očitkov. Tako so v Sovjetski zvezi spet slišali samo eno plat zvona; da pa se to mnenje ne bi širilo tudi po vsem svetu, je ameriška vlada objavila sama obe noti: Kirkovo noto, ki ni bila izročena Višinske-mu in pa Višinskijevo, ki je bila objavljena v Moskvi.

Glavni očitek, ki ga je Kirk izrekel proti svetovni, je bil ta: Malik je 25. junija pozval zastopnike obeh strank na Koreji k pogajanjem za premirje. Pogajanja so se začela, toda so kmalu obtičala. Ako so sovjeti v juniju resno mislili, naj sedaj povedo, kaj mislijo o zastopju pagajanju na Koreji. Njih beseda bo imela pri kit. in korejskih komunistih toliko veljave, da se bo kmalu lahko odstranila ena glavnih ovir za pomirjenje na svetu: vojska na Koreji. Višinski (Nadaljevanje na 2 strani)

Občni zbor Društva Slovencev

V nedeljo 14. oktobra t. l. je bil po slovenski maši na Belgrano v dvorani Salezijanskega kolegija članski sestanek Društva Slovencev. Povabilu društva se je odzvalo izredno lepo število članov in prihitelo na sestanek.

Zborovanje je začel predsednik Društva Slovencev g. Miloš Stare. Vsem je podal izčrpno in stvarno poročilo o delu in rasti Društva Slovencev. Pri tem je poudarjal vlogo, pomen in dolžnosti slovenske protikomunistične emigracije in v zvezi s tem omenil vse probleme, ki se tičejo slov. protikom. emigrantov. Poudaril je, da ne smemo nikdar pozabiti, da ima naša emigracija posebno poslanstvo, ki ga mora izvršiti. Zato smo odgovorni zgodovini in trpečim Slovincem v domovini. Navajal je primere požrtvovalnosti in idealizma naših bratov in sester v domovini in jih stavil nam za vzgled. Nato je podal pregled dela, ki ga je v minulem letu opravilo društvo in vsa prizadevanja društva, da bi slovenski protikom. emigranti prišli do lastne strehe in do svojih klubskih prostorov. Vsem odbornikom se je zahvalil za sodelovanje, članom pa za vso pomoč, ki so jo nudili odboru, da je lahko vršil svojo nalogo. Končno je g. predsednik ugotovil razveseljivo dejstvo, da Društvo Slovencev lepo napreduje in da se število članstva stalno večja.

Po njegovem govoru se je razvila živahna stvarna debata, v katero so posegali navzoči, se zanimali za razna vprašanja ter dajali nasvete za še večji razmah društva. *Peti redni letni občni zbor Društva Slovencev* je pa bil v isti dvorani v nedeljo 21. oktobra. Udeležilo se ga je veliko članic in članov, ki so po slov. maši napolnili Salezijansko dvorano ter s tem pokazali svoje zanimanje za rast in razvoj osrednje organizacije slovenskih protikomunističnih naseljencev v Argentini.

Občni zbor je začel predsednik Društva Slovencev g. Miloš Stare. Predno je prešel na dnevni red je predložil občnemu zboru odpošilnatu pozdravnih pism predsedniku republike gralu *Juanu D. Peronu* in buenosaireskemu nadškofu kardinalu *Copellu*, kar so vsi navzoči odobrili z velikim navdušenjem, zatem je pa prebral pozdrave, ki so jih občnemu zboru poslale skupine slovenskih novonaseljencev iz *Mendoze*, *Bariloche* in od drugod. Vsem tem je poslal pozdrave tudi občni zbor Društva Slovencev v Buenos Airesu.

Poročila vseh odbornikov o delovanju Društva Slovencev v Bs. Airesu so bila natisnjena in jih je društvena pisarna že pred občnim zborom razposlala vsem članom in so bili tako vsi o delovanju društva v pretekli poslovni dobi poučeni. Zato je čitanje teh poročil odpadlo. Poročilo nadzornega odbora je podal predsednik nadzornega odbora g. *Franc Korošček*. V svojem poročilu je navajal, da je društvo vodilo verno vse svoje knjige ter je v celoti izpolnilo vse naloge, ki mu jih je dal lanski občni zbor. V imenu nadzornega odbora je izrekel za izvršeno delo odboru vso pohvalo ter je občnemu zboru predlagal, naj da odboru razrešnico, kar so vsi odobrili.

Za volitve novega odbora je bila predložena samo ena lista. Za predsednika je bil znova izvoljen g. *Miloš Stare*, v upravo društva pa naslednji gospodje: Dr. *Voilko Arko*, *Lovro Berčič*, dr. *Boris Bičenc*, *Boleslav Cvetko*, *Wilko Čuč*, *Lojze Eriavec*, *Lovro Jan*, *Maks Jesih*, *Janez Kralj*, *France Kremžar*, *Andrej Krošeli*, *Jože Lesar*, *Janez Maček*, *Valentin Markež*, *Marian Marolt*, dr. *Franc Mihelič*, *Martin Mizerit*, ing. *Albin Mozežič*, *Maks Osojnik*, *France Pernišek*, *Jože Rome*, *Rudolf Smersu*, dr. *Anton Šimenc* in *Adolf Škerjanc*. V nadzorni odbor: *Franc Korošček*, *Anton Skubic* in *Rudolf Žitnik*, v razsodišče pa dr. *Franc Logar*. Novoizvoljeni odbor se bo konstituiral na svoji prvi redni seji.

Občni zbor je dal novemu odboru nalogo, naj preuči predlog za preobnovo slovenske protikomunistične skupnosti v Argentini.

IZ TEDNA V TEDEN

Iz svobodnega sveta

USA: Ameriški obrambni minister Lovett je izjavil, da USA še nima takega atomskega orožja, ki bi ji prineslo hitro in lahko zmago v morebitni vojni. V zvezi s sprejemom Turčije v atlantski pakt je Harrimann izjavil, da imajo države atlantskega pakta štirikrat večjo vojaško kapaciteto kakor ZSSR in njeni sateliti.

Ameriška vlada je objavila, da je v osrednji sovjetski azijski republiki *Kazakistan* prišlo nedavno do velikih uporov kmetov proti nasilnemu odvzemanju podjedelskih pridelkov s strani kom. oblasti. Pri tem je bilo na stotine kmetov postreljanih v policijskih zaporih, mnogo pa jih je padlo v hudih borbah z vojaško milico.

VENEZUELA: V Venezueli so izbruhnili nemiri proti vladi. Povzročili so jih pristaši prepovedane "demokratske stranke" in komunisti. Vlada ima položaj trdno v rokah.

URUGUAY: Stavka pristaniških in drugih delavcev, ki se je pred tednom pričela v Montevideo zaradi neugodnih zahtev po povišanju plač, se je razširila na vsa ostala področja gospodarstva, tako da je mesto brez plina, brez mesa in drugih živil in brez prevoznih sredstev. Vse prekomorske trgovske ladje, ki bi morale izkladati blago v Montevideo, vozijo direktno v Buenos Aires ter tu izkladajo blago, ki ga bodo po končani stavki znova prepeljali v Montevideo. Po mestnih ulicah patrolirajo vojaštvo.

ANGLIJA: Za volitve v poslansko

zbornico se je v celoti prijavilo preko 1400 kandidatov; laboristi in konservativci jih imajo v vseh volilnih okrožjih, liberalci samo neka, in komunisti deset zaradi slabih izkušenj pri zadnjih volitvah, kajti vsak kandidat, ki ne dobi ene osmine oddanih glasov, izgubi položeno kavejco 100 funtov.

Angl. komunistični list "Daily Worker" je pred časom objavil članek, v katerem je znanega poljskega generala *Andersa* napadal kot organizatorja nove armade, sestavljene iz samih bivših nacistov in quistingovcev; *Anders* je list t. žil in je bil zato list obsojen, ker ni mogel prinesiti dokazov za svojo trditev, na globo več tisoč funtov.

PRANCIJA: Pri občinskih volitvah so zmagale vladne stranke, povezane med seboj v koalicio, medtem ko je kot poedina stranka odnesla največ glasov še vedno komunistična. Pridobili so veliko tudi d. gaulloveci, izgubili pa mnogo *Bidautovi* pristaši.

V Parizu se je pričela svetovna konferenca antikomunističnih častnikarjev; udeležujejo se je predstavniki 12 narodov.

PAKISTAN: Ekstremni verski fanatik musliman je ubil predsednika pakistanske vlade *Liakvat Ali kana*, ki se je ves čas svoje vlade zavzemal za mirno ureditev spora z Indijo.

GRČIJA: Vlada je odobrila komunistično poslanec, ki so bili internirani v kaz. taborišču, 15 dnevni dopust, da se morejo pred sodiščem pritožiti.

INDOKINA: Franc. voj. oblasti so opazije večje zbiranje rdečih kitajskih čet ob severni meji.

PERZIJA: Dr. *Hjalmar Schacht*, bivši Hitlerjev fin. minister, je sprejel povabilo perzijske vlade, da pride tjakaj uredit drž. finance.

Mosadeg je p. ed Varnostnim svetom UNO imel krajši nagovor, v katerem je zlasti zahteval, naj se Varn. svet postavi na stališče, da ni pristojen v sporu med Perzijo in Anglo-Iranian družbo, ker ta družba ni Anglija. Poudaril pa je, da Perzija od svojega stališča ne bo odstopila, vedno pa je pripravljena z vsemi zah. zavezniki sodelovati, če ji priznajo njene narodne pravice.

Za železno zaveso

TITOVA JUGOSLAVIJA: USA šef generalnega staba general *Lawton Collins* je prispel na uraden obisk v Beograd. Prva časopisna poročila pravijo da je *Collins Titu* postavil prve pogoje, po katerih bi se morala sčasoma tudi komunistična FLRJ priključiti zahodnemu obrambnemu sistemu ali pa vsaj sprejeti USA vojaške misije.

V Beogradu se bo pričel kongres jugoslovanske KP, katerega se bodo udeležili komunisti, simpatizerji Titovega zadržanja napram Moskvi, iz vsega sv. ta. Ital. zastopnik *Ignazio Silone*, ki sicer pripada socialistični stranki in se namerava s Titom pogovoriti tudi zaradi Trsta, je dal nekat rim misliti, da bodo v Beogradu morda osnovali novo komunistično Internacionalo pod Titovim vodstvom.

Poravnajte naročnino

Sovjeti ponujajo milijardne kupčije

(Nadaljevanje s 1. strani)

ski pa odgovarja v svoji noti, da je bila Amerika tista, ki je sprožila konflikt na Koreji in začela z napadom... Toda prav tisti dan, ko so bile izmenjave te note so komunisti na Koreji pristali na obnovo razgovorov in kakor poročajo listi te dni, bi naj bile odstranjene glavne ovire za sklenitev pravega premirja.

SOVJETI PONUJAJO MILJARDNE KUPČIJE

Priprave za veliko gospodarsko konferenco v Moskvi so v polnem teku. Ameriški gospodarstveniki nanjo sicer ne bodo prišli, toda sovjeti objavljajo o njej zelo obsežne članke. Tako navajajo, da bo konferenca čisto praktična in kdor bo prišel na konferenco, bo lahko odnesel veliko koristnih podatkov. Kakor poročajo dopisniki ameriških listov v Moskvi, pripravljata glavne predloge za to konferenco sovjetska in kitajska delegacija. Tako govore, da bodo ti delegati izdelali podoben načrt za trgovanje med vzhodom in zahodom za prihodnjih pet let. Izmenjava blaga bi obsegala vsoto 10 milijard dolarjev. Ta kupčija bi zajela zahodno evropsko industrijo v tolikšnem obsegu, da bi v zahodni Nemčiji in Italiji izginila vsa brezposelnost, v Angliji in v Franciji pa bi se zelo dvignil življenjski standard vsega prebivalstva. Francoska in angleška industrija se sedaj ohranja z ameriško podporo in upata, da bosta mnogo zaslužili s proizvodnjo za oboroževanje; sovjeti pa mislijo iz Moskve pokazati, kaj mislijo oni storiti, da bi se zahod gospodarstvo okrepil, ako bi pristal na ta načrt trgovanja za prihodnjih pet let. Vsota deset milijard dolarjev je lepa vsota — v Angliji so tako hitro prislunili na to uho, da je trgovinski minister *sir Hartley Shawcross* na volilnem shodu v svojem okraju javno povdaruil, da Anglija ne more živeti brez ruskega žita in lesa in da Anglija ne more gospodarsko zvožit, ako ne napravi letne kupčije s sovjeti, ki bi obsegala vsaj vsoto 10 milijard pesov. Še isti dan mu je v svojem volilnem okraju pritril vodilni konservativni državnik *Anthony Eden*, ki je dodal, da si mora Anglija ohraniti sovjetski trg in da se mora potruditi, da se tiste gospodarske zapore med vzhodom in zahodom, sklenjene na pobudo ameriške vlade, odpravijo.

Na predlog predsednika društva g. *Miloša Stareta* je občni zbor ob zaključku z odobravanjem sprejel sklep, naj Društvo Slovencev s svojega letnega zborovanja odpošlje pozdravnih pism predsedniku NO za Slovenijo g. *dr. Mihi Kreku* in škofu g. *dr. Rožmanu*. S spontanim odobravanjem je bil predlog sprejet, nakar je predsednik zaključil občni zbor.

KDO BO TISTI, KI BO IZGUBIL

"New York Times" objavlja sproti poročila o poteku volilne borbe v Angliji. Vsak dan poročajo dopisniki, kako raste razmerje glasov med laboristi in konservativci: pred desetimi dnevi so konservativci (po šteju *Gallupovega* zavoda) vodili z 11% večine, sedaj tik pred volitvami vodijo samo še s 4 in pol %.

Toda naj dobi volitve ta ali ona stranka, tisti, ki bodo dejansko izgubili, bodo Amerikanci, pravi poročevalci. Svoje mnenje pa utemeljuje takole: ako zmagajo konservativci, bodo našli blagajne prazne, hoteli pa bodo dvigniti ugled Anglije zlasti v zunanji politiki, ker v notranji politiki še nekaj let ne bodo mogli odpraviti napak delavske vlade. Zato se bodo odločili za povečano in hitro oboroževanje — in denar zato bodo morali šteti v Washingtonu, to se pravi dati bo moral ameriški davkoplačevalec. Ako bodo hoteli ameriški davkoplačevalci zmanjšati ta donos v angleško blagajno, bodo morali pristati na terjatve konservativne vlade, ki bodo terjali obnovo trgovine z vzhodom. Sicer Rusi prodajajo Angliji res samo les in žito, toda Angleži plačujejo to s stroji in surovinami, ki lahko služijo nazadnje sovjetski obožovitvi v tej ali oni obliki... Ako pa zmagajo laboristi, bo morala ameriška vlada z vso silo podpreti *Attleeja* in njegove prijatelje, ki so v izvršilnem odboru delavske stranke že pršli in manjšino ker je na zadnjem kongresu dobil večino v odboru *Bevan* s svojim levičarskim krilom. Sicer je *Bevan* še v manjšini v vodstvu strokovnih organizacij, ki je trdno v *Attleejevih* rokah, vendar bo *Bevan* gradil svojo propagando predvsem na postavki, da se mora delavska vlada odtrgati od ameriške politike povečevanja oboroževanja za obrambo, ker da je to oboroževanje predrago. Saj sovjeti ponujajo mir in dobro trgovanje; "oddaljimo se od Amerikancev" in Anglija bo lahko kmalu sama uravnavala svoje težave v Evropi in v Aziji. Ako bo hotela ameriška vlada v takih okoliščinah računati na sodelovanje Anglije, bo morala zato še bolj finančno podreti *Attleeja* in njegovo krilo na vladi.

KAM MERI GLAVNA SOVJETSKA OFENZIVA?

Ko je prišlo do izmenjave not med *Višinskim* in *Kirkom*, je bil v Nemčiji vodja socialistov *Schumacher* tisti, ki je opozoril, da sovjetom ni kaj prida za to, da bi reševali angleško gospodarstvo ali pa angleški prestiž; tudi jim ni za proizvode angleške industrije, ker navadno Anglija nazadnje prodaja le tja, kjer jih najboljše vnovčuje. Kadar je treba govoriti o glavnih vprašanih svetovne politike, tedaj govore sovjeti o

tem samo z zastopniki ameriške vlade, manjše gospodarske ponudbe veljajo samo temu, kako poglobiti spor med USA in Anglijo, navdušiti gospodarstvenike v Evropi, da bi nazadnje škodovali ameriškim trgovinam, in t. d. Ako danes sovjeti popuščajo na Koreji in ponujajo dobričke evropski trgovini, tedaj delajo to le zato, da bi onemogočili, da bi se uredil položaj Nemčije tako, kakor je to bilo nakazano na zadnjih konferencah v Washingtonu in na atlantski konferenci v Ottavi. Sovjeti namreč hočejo sodelovati pri ureditvi nemškega vprašanja. Po njih težnjah bi morala ostati Nemčija pod skupno zahodno in vzhodno kontrolo, mirovne pogodbe z Nemčijo ne bi smelo biti, ako sovjeti ne pridejo k pogajanjem.

Zato je *Višinski* v svojem odgovoru *Kirku* povdaruil, da ni vprašanja, ki se ne bi moglo urediti z direktnimi pogajanjimi med sovjeti in ameriško vlado. Toda kdo bo plačal ta račun sporazuma. *Schumacher* opozarja Nemce, da bodo oni tisti, ki bodo ostali žrtev tega dogovora. Sovjeti hočejo priti do udeležbe v porurski industriji in do kontrole nad njo in hočejo izpolnitev obljube, dane jim v Jalti, da mora Nemčija plačati sovjetom 10 milijard dolarjev reparacij.

Kanceler zahodne nemške republike *Dr. Adenauer* teh trditve vodje nemške opozicije še ni zavrnil, pač pa terja, da naj zahodni zavezniki čimprej izvedejo tisto, kar so Nemcem obljubili: odpravo laboristijskega stafta, povrnitev suverenosti zahodni nemški republikli in udeležbo Nemčije v atlantski obrambni zvezi. *Adenauer* meni, da so to zelo nujne zadeve in opozarja k naglici. Meni, da se mudi, kajti ako obljube, dane v Washingtonu in v Ottavi, ne bodo izpolnjene kmalu, bodo začeli pridobivati opozicionelci, to so nacisti in socialisti. *Dr. Adenauer* je predlagal, da naj ga povabijo v Washington, od tam pa je prejel odgovor, da čas še ni dozorel. Zato je sam šel še dalje in je predlagal v parlamentu, da bodo Nemci povrnili židom vso škodo, ki so jim jo povzročili nacisti. Iz *Tel Aviva* so v New York na to sporočili, da so veseli te izjave in sedaj v USA trdno računajo na ta obisk, ki da ne bo izzval nemirov v New Yorku...

Tako se iz te nove sovjetske ofenzive izločuje njen glavni pomen: sovjeti nikdar ne bodo mogli pristati na to, da bi Nemčija bila v njim nasprotnem taboru, še manj pa bi mogli dopustiti, da bi Nemčija postala spet najmočnejša država v Srednji Evropi... V Franciji pa se uveljavlja teza, da bodoča obrambna črta proti sovjetom ne sme biti ob *Renu*, ampak vsaj ob *Labi* če že ne ob *Odri* ali pa še bolj na vzhodu. To tezo zagovarja tudi štab generala *Eisenhowerja* v Franciji, ki meni, da je sleherno govorjenje o miru s sovjeti obsojeno na neuspeh, ako sovjeti ne odpro svojih meja in ne pristanejo na mednarodno kontrolo nad atomsko energijo tudi nad

ARGENTINA

"La razon de mi vida" je naslov knjigi, ki jo je spisala soproga predsednika republike grala *Perona* *Eva Peron*, dne 16. t. m. jo je pa izdala največja buenosaireska knjižna založba *Peuser*. Knjiga je izšla v 300.000 izvodih in je zanjo veliko zanimanje.

Predsednik *gral Peron* je imel 15. t. m. velik radijski govor o zadnjem poskusu revolucije v Argentini. Podrobno je osvetlil vse dogodke, ki so bili v zvezi s tem poskusom za zrušenje sed. zakonite oblasti ter je poudarjal, da priprave teh dogodkov vodijo v inozemstvo. Narod je pozval raj bo trezen in miren, toda vedno pripravljen braniti svoje ogrožene pravice.

V Buenos Airesu je prejšnji petek umrl škof iz Resistencije *Msgr. Nicolas de Carlo*. Pok. škof je bil ugledna osebnost med argentinskimi škofi ter se je med drugim zelo zanimal tudi za socialna vprašanja. Njegovo truplo je prišel kropiti v Bs. Airesu sam predsednik republike *gral. Peron*, ki je s svojo gospo poslal tudi venec na mrtvaški oder. Truplo pok. škofa je v prestolnici blagoslovil buenosaireski nadškof *kardinal Copello*, nato so ga pa prepeljali v Resistencijo, kjer ga je pokopal tuk. ap. nuncij *Msgr. Fieta*, v imenu argent. škofov se je pa od pok. poslovlil sanluški škof *Msgr. dr. Emilio di Pasquo*.

Kongres je na svojem izrednem zasedanju dne 11. oktobra odobril predsedniku republike *gralu Peronu* dopust do 30. aprila prih. leta. *Gral Peron*, ki je kandidat za novembarske predsedniške volitve, je izrazil željo, da v času volilne borbe želi zavzemati isti položaj kot ostali kandidati na ta položaj, da ne bi kdo očital da izrablja oblast v svoj prid.

Argent. strojni inženirji so izdelali v domačih žel. delavnicah prvo najmodernejšo lokomotivo z Diesel motorji. Lokomotivo, ki je dobila ime *Justicialista*, si je na postaji *Retiro* ogledal tudi *gral Peron*, ki je v svojem govoru naglašal, da izdelava te prve moderne lokomotive predstavlja vržen korak v nadaljem razvoju argent. državnih železnic.

V Buenos Airesu je za novembarske predsedniške in poslaniške ter senatorske volitve vpisanih v volilne imenike skupno 1.687.080 volilcev. Od tega odpade na ženske 864.768 volilcev, na moške pa 822.312. Tako ima tudi Bs. Aires več ženskih volilcev kot moških.

V Argentini se mudi na obisku večja skupina častnikarjev iz *Cube*, *Ecuadorja*, *Mexika*, *Peruja*, *Bolivije*, *Brazilije*, *Dominikanske republike* ter ostalih lat. am. držav. Obiskali so tudi predsednika *grala Perona*, ki jim je rad odgovorjal na vsa vprašanja ter poljsnjeval stališče, ki ga zavzema Argentina do gotovih mednarodnih vprašanj.

V Buenos Airesu se je prejšnji nedeljo zgodila velika nesreča v mestnem delu *Boca*. Med deseto službo božjo v Salezijanski cerkvi sv. *Janeza Evangelista* se je zrušil strop cerkve ter se sesul na vernike. Pri nesreči je bilo 9 mrtvih, 21 pa ranjenih. Socialna ustanova *Eva Peron* je po naročilu gospe *Eve Peron* poslala na mesto nesreče svoje rešilne oddelke, ki so ponesrečencem nudili prvo pomoč. Vodilni prestolniški nogometni klubi so pa objavili, da bodo odigrali več nogometnih tekem za popravilo cerkve.

Vlada je objavila ukaz o ustanovitvi argentinskega veleposlaništva v Bonnu.

Na povabilo vseuč. oblasti v *Cordobi* je na tamošnji univerzi predaval tuk. am. veleposlanik *Ellsworth Bunker* o ameriški demokraciji.

Dosedanji *Titov* poslanik v Argentini *Marjan Stilinović* je z vso svojo družino odpotoval v Jugoslavijo, odkoder se ne bo več vrnil, ker ga je *Titova* vlada odpoklicala. *Titovsko* časopisje v Argentini navaja, da je *Stilinović* zapustil Argentino radi "zdravstvenih razlogov."

svojim teritorijem...

Problemov preveč in tudi pretežkih, da bi bilo mogoče upati, da jih lahko razbremenimo mednarodna konferenca gospodarstvenikov, ki bo pod sovjetsko kontrolo zasedala decembra v Moskvi. Konferenca bo samo izhodišče za sovjetski poskus, kako razbiti zahodni evropski obrambni sistem in nato privedi ameriško vlado do dvostranskih pogajanj.

Novice iz Slovenije

NAD SLOVENIJO SE JE ZNOVA RAZPLAMTELO SOVRAŠTVO TITOVIH KOMUNISTOV PROTI KAT. CERKVI

Titovi komunisti izgnali novomašnika

V Svobodni Sloveniji smo že ponovno poročali, kako titovi komunisti še nadalje načrtno preganjajo kat. Cerkev in vse tiste duhovnike, ki ne marajo kloniti pred komunističnim nasiljem in se mu p-korno vdinjevati v komunističnem diktatorju m poslušnem Ciril-Metodijskem društvu. Vsem duhovnikom, ki stoje ob strani pom. škofu Vovku v Ljubljani in odočno odklanjajo komunizem in njegov zmotni nauk, titovi komunisti iz dneva v dan delajo težave, da ne morejo vršiti svoje službe tako, kakor bi radi in kakor zapoveduje Cerkev. So pod stalnim nadzorstvom agentov Ozne, ki jih potem kličejo na zagovore. Višek gonje proti kat. Cerkvi in njenim duhovnikom so pa dosegli titovi komunisti v soboto 22. septembra t. l. v Kočevju. Oznovci so nahujskali vso svojo druhal, da se je omenjenega dne zbrala pred kočevskim župniščem in začela tuliti proti novemu kaplanu, l. novomašniku Zlatku Hajnriharju, ki je po odredbi ljb. pom. škofa Vovka nekaj dni pred tem nasto-

NADALJEVANJE MIROVNIH POGAJANJ NA KOREJI

Na Koreji so končno ameriški in komunistični delegati prišli do sporazuma o nadaljevanju mirovnihi pogajanj. Sporazum, po katerem so ugotovili, da ni več ovir za nadaljevanje mirovnihi razgovorov, določa: 3. miljsko varnostno cono okoli "mirovnihi oporišč" Kaesonga in Munsana; 2. Nevtralni prehod, širok 1 miljo med Kaesongom in Munsanom, med katerima bodo pogajanja v Pan Mun Jonu; 3. 1 miljo široko varnostno cono okoli Pan Mun Jona; 4. Varnostne patrole na obeh straneh; 5. Vsaka stran določi svoje delegate in odgovarja za svojo bojno linijo. V teh dneh bodo še določili dan in uro začetka pogajanj.

Medtem pa so Amerikanci na vsem bojišču napredovali in se približali na 1 km rdeči trdnjavi Kumsong, ki jo obstreljujejo z najtežjimi topovi. Trdnjava je pred padcem. V bojih Amerikanci uporabljajo najtežje tanke in sploh orožje vseh vrst. Letala jim pri tem odlično pomagajo.

Na ostalem delu bojišča vlada relativna tišina, ker slabo vreme in nizki oblaki onemogočajo velike letalske akcije.

Južnokorejska vlada je pripravila mobilizacijski načrt za vpoklic vseh moških oseb od 17 do 50 let starosti bodisi za delovno ali vojaško službo.

pil svojo prvo službo v Kočevju. Nahujskana kom. druhal je iz svoje sredine "izvolila" 8 člansko delegacijo, ki je odšla k župnemu upravitelju Antonu Golobu ter je najprej od njega, nato pa tudi od samega Hajnriharja, zahtevala, do mora takoj zapustiti Kočevje. Kakor povzemamo iz "Dolenjskega lista", ki izhaja v Novem mestu, so komunisti očitali kaplanu Hajnriharju, da je "takoj po svojem prihodu v Kočevje začel navijati svoje mreže v spovednici in med mladino". V župnišču so komunisti kaplana Hajnriharja prisilili, da je moral spraviti takoj vse svoje stvari v kovček in se napotiti na postajo. Med potjo iz župnišča na postajo je nahujskana kom. druhal sramotila kaplana Hajnriharja z najrazličnejšimi vzkliki. Najzagriznejši komunisti so tudi pljuvali vanj in ga pretepali. Po pisanju omenjenega kom. lista je kaplanu Hajnriharju na postaji nekdo kupil vozni listek do Ljubljane. Druhal pa je venomer tulila, naj pove, zakaj ga je škof poslal v Kočevje, nakar je kaplan Hajnrihar odgovoril, da zato, da bi ljudem pridigal in širil sveto vero". Po tej kaplanovi izjavi je pobesnela kom. sodruga vdrla v vagon, pograbila kaplana Hajnriharja in ga suvaje potisnila v stranišče. Nad takim početjem so se zgražali nekateri pošteni ljudje, med njimi tudi nek ženaška, kateri se je pretepeni in opljuvani kaplan Hajnrihar tako zasmilil, da je glasno zahteval. Komunisti so razjarjeni planili tudi po njej, jo pograbilili in tudi njo zaprli h kaplanu v stranišče. Tudi postajna snalilka Anica Petek je odločno protestirala proti divjanju in prostakim izbruhom podivjane kom. druhal. Komunisti so se takoj znesli tudi nad njo in jo napodili iz službe.

"Dolenjski list" svoje poročilo zaključuje z omembo, da je po odhodu vlaka "mnogičica demonstrantov poslala Svetu za znanost in kulturo v Ljubljano brzojavko, da ljudstvo Kočevja takih duhovnikov ne potrebuje in da ne bo trpelo v svoji sredi sodelavcev bele garde in izdajalcev".

Toliko ve povedati o tem divjaštvu kočevskih komunistov "Dolenjski list". Drugo poročilo pa, ki smo ga prejeli iz Trsta pa navaja, da je novomašnik Zlatko Hajnrihar prišel v Ljubljano tako pretepen, da je že dva dni nato na posledicah notranjih poškodb preminul. Tudi iz Trbovelj komunisti izgnali župnika in kaplana

Po naročilu vodstva komunistične stranke so titovi komunisti začeli divjati proti duhovščini tudi v Trbovljah. Spravili so se nad tamošnjega župnika Gologranca, ki že 35 let slušbuje v Trbovljah in njegovega kaplana Vlaskota ter so ju ob zasramovanju nahujskane

kom. sodrge nagnali iz Trbovelj. Titovi komunisti ovirajo birmovanje škofu Držečniku

Dne 2. septembra je bila birma v Dolu pri Hrastniku. Birma je bila v dopoldanskih urah in se je lahko izvršila, ker je mariborski škof Držečnik prišel v ta kraj iz Rimskih toplic čez hribe in komunisti niso zvedeli za njegov prihod. Za popoldne istega dne je pa bila napovedana birma v Hrastniku samem. Titovi komunisti so jo hoteli na vsak način preprečiti in so zato zastražili cesto, ki vodi v Hrastnik. Škofa Držečnika niso pustili naprej. Škof pa je bil trdno odločen, da bo storil vse, da bo lahko podelil zakrament sv. birme otrokom. Zato se je umaknil. Komunisti so mislili, da je zapustil kraj, škof Držečnik je pa po daljši poti čez hrib le prišel v Hrastnik in sicer pozno zvečer. Birmal je ponoči kar brez škofovskega ornata. Kljub divjanju in nasprotovanju komunistov in kljub nočnim uram je bila cerkev nabito polna vernikov.

Zločin nad župnikom

V Preskvi pri Medvodah je umrl 76. letni župnik Oblak. Ponoči so ga klicali previdet bolnika. Ko je pa stopil pred vrata, je iz teme počil strel. Župnik Oblak se je smrtno zadet zgrudil na tla.

Tile dogodki zadnjega časa doma znova povzročajo, da se je doma titov komunizem zopet razbesnel v vsem svojem sovraštvu proti vsemu, kar ga ne odobrava, predvsem pa proti kat. Cerkvi in njenim duhovnikom, ker ni uspel, da bi tudi kat. Cerkev podvrgel svoji politični službi in so vsa njegova tozadevna prizadevanja gladko propadla.

Na Dovjem je na smrtni postelji župnik Pečarič, ki radi raka ne more skoro ničesar več zavžiti. Pri delu mu sedaj pomaga g. Alojzij Avguštin, doma iz Radečev, ki je dosedaj služboval kot kaplan v Trziču Po poročilih ob zaključku lista, je žpk. France Pečarič že umrl. Na Dovjem je župnikoval 40 let.

Umrli so: v Ljubljani: Dominik Strazar, uslužb. podjetja "Avtoservis", Avgusta Kuster, višji komerc. v pok. Jožefa Levrič, Marija Podlogar, roj. Kastelic, Jože Kajfež-Dragski, Albert Dovgan, Jakob Tešan, gimn. prof. v p., Karel Novak, sodn. svetnik v p., Vida Perc, Oto Maloverh, upok. uradnik DZSZ, Jože Bernik, mizar, Matija Rodič in Franja Bezljaj, roj. Janež v Polju, Alojzija Lavrič v Novi vasi pri Rakeku, Karel Novak, uslužb. KLO v Radečah, s. Remigija Rozman - Pavla na Raki pri Krškem, Joško Košir, pos. v Kovorju, Franc Primožič, biv. okraj. gozdar v škofiji Loka, Terezija Štorman v Celju, Ivan Pušnik, strojnik v Celju, Josip Govedič, trgovec v Pobrežju, Ivan Zupan v Kranju, Maks Verderber v Cedju, Karel Gerden, pos. v št. Vidu pri Stični, Frančiška Pajk v Višnji gori, Andrej Furlan, župni upravitelj v Zg. Logatcu, Janež Jeriha, upok. ključavničar v Vevčah, Apolonija Jerneje, roj. Plevnik v Toma-

Slovinci v Argentini

Buenos Aires

Vse naročnike "Svobodne Slovenije" v Argentini prav lepo prosimo, da nam čim prej plačajo naročnino za leto 1951, če tega že niso storili. Naročnina za letošnje leto znaša 50 Pesov, za pol leta 25 Pesov in za četrt leta 13 Pesov.

"Svobodna Slovenija" se vzdržuje samo z naročnino in nima drugih dohodkov. Zato moramo vse izdatke za izdajanje lista kriti samo z njo. Prosimo vas, upoštevajte to dejstvo in nam čim prej nakažite naročnino!

LITERARNI VEČER BALANTIČEVE DRUŽINE

Prejšnjo nedeljo, 14. t. m. je tukajšnja pisateljska družina proslavila v Ciudadelski dvorani štiristoletnico prvih slovenskih knjig ter življenske umetnice štirih slovenskih besednih umetnikov:

čevem, Jakob Podlipec, pos. v Mateni, Ivan Kraševc, kovač v Tomišlju in Anton Kračnar v Kranju.

V Sloveniji je veliko pomanjkanje britvic za britje. So možje, ki že štiri leta niso prišli do nobene nove britvice. Eno edino britvico si stalno brusijo v kozarcu in jo uporabljajo za britje. Zate je za moške in fante pošiljka britvic vedno veliko veselje.

Letina je na splošno v Sloveniji letos slaba. Pšenica in rž sta slabo obrodili. Že dolgo let ni bilo tako slabega pridelka. V večini krajev je slab pridelek tudi krompirja. Fižola in koruze je pa več kot lani. Jesenska dela so v polnem teku. Dela je veliko, delavcev pa ni dobiti, ali so pa zelo dragi.

Tavčarja, Murna, Srečka Kosovela in Novačana. Oder je krasil okusen emblem Cirila Skebete, na mizi pa je dehtel hoten pušljec. Najprej je prebral pisatelj g. dr. Jože Krivec svoj esej o slovenski knjigi, o prvem našem tisku in o vrednotah, ki so jih v knjige položili štirje mrtvi jubilanti. Sledile so recitacije odlomka z Tavčarjevega Cvetja v jeseni in treh Murnovih pesmi. Moški zbor Gallusa je zapel Jerebovo Pisemce na besedilo Tineta Debeljaka in Ipavčevo Savsko. Kosovel je bil zastopan z Baladom in Bori, Gdč. Ančica Kraljeva je odigrala na klavirju španskega skladatelja Ernesta Lecuone kompozicijo Malaguena. H koncu smo slišali dva soneta iz Novačanovega. Petega evangelija in njegov, v naši oderski literaturi pač najefektnější monolog Hermana Celjskega. Odveč bi bilo pisati hvalo Gallusu in pianistki. Tudi poznani recitatorji Rus, Jerbeč, Brandsteterja, Kačarjeva in Ignacij Fink so dobili ocene že ob drugih prilikah. Kot nova recitatorja — vsaj jaz ju s te plati še nisem slišal — sta nastopila Špeh in Urh in reči je treba, da sta zaslužila izreden aplavz zaradi temeljite priprave, ki je morala roditi uspeh. Na splošno pa vloge niso bile prav dobro razdeljene: isti recitatorji bi dosegli večje uspehe, če bi vsak podal to, kar njegovemu glasu in značaju pristojajo; tudi med recitatorji je treba izbirati lirične in junaške "tenorje". Dvorana je bila kar dobro zasedena.

M.M.

Naročajte in širite Svobodno Slovenijo

RAZPIS PREDNAROČBE

Začetkom decembra t. l. bosta izšli dve novi slovenski knjigi izredno lepe vsebine:

1. KOLENDAR SVOBODNE SLOVENIJE ZA LETO 1952

(ca. 260 strani, bogato ilustriran):

2. NAŠA BESEDA, mladinska knjiga

(ca. 120 strani, preko 50 ilustracij).

Vabimo vse Slovence v Argentini in Južni Ameriki da naročijo obe knjigi v prednaročbi tekom meseca oktobra in novembra. V prednaročbi je mogoče naročiti le obe knjigi skupno in to za ceno 40 pesov. Ta znesek je plačati ob naročilu. Možno pa je plačati navedeni znesek tudi v dveh obrokih: 25 pesov ob naročilu, 15 pesov pa ob prevzemu knjig. Rok za prednaročilo poteka 30. novembra. Po tem roku bo mogoče kupiti vsako knjigo posebej, toda po znatno višjih cenah.

Prednaročila sprejema pisarna Društva Slovencev na Victor Martínez 50; Casa Boyu, Olazabal 2336; Santeria y Papeleria "Santa Julia", Victor Martínez 39; Slovenska hiša, Blanco Encalada 149, Villa Martelli; Marolt, Ayacucho 125, San Martín; Erjavec, Alvarado 350, Ramos Mejía; Lužovec Janez, Calle Brown 423, Quilmes; Brivski salon "Los Alpes", Drysdale 5614, Carapachay.

Kdor pa naroči knjigi po pošti, naj piše na naslov: Eslovenia Libre, Victor Martínez 50, Buenos Aires. Obenem naj priloži v pismu giro postal za 40 odnosno 25 pesov, in za poštino ter ovojnico 3 pesose.

ZALOŽBA SVOBODNA SLOVENIJA

Drugo poročilo ameriškega državnega tajnika kongresu o ameriški pomoči Jugoslaviji

Ameriški državni tajnik Dean Acheson je dne 12. julija poslal kongresu drugo poročilo o razdeljevanju ameriškega živeža v Jugoslaviji, kot je to obljubil kongresu v decembru 1950, ki je to pomoč dovolil in odobril. Poročilo je razdeljeno v pet poglavij: Uvod, uprava razdeljevanja živeža, kaj se je delilo in kako, zadržanje jugoslovanskih oblasti in splošne pripombe.

V uvodu navaja državni tajnik poročilo, ki ga je prejel od ameriškega ambasadorja v Beogradu, ki povdarja, da "se vsi Jugoslavnani v mestih in vaseh zavdajo, kaj je pomenila ameriška pomoč" ter da je "dobro razpoloženje jugoslovanskega ljudstva proti Ameriki ogromno in ganljivo (moving). Zelo važno je bilo pri tem uspehu dejstvo, da so bili ameriški nadzorniki neprestano na potovanju tako, da so ljudje, ki doslej nikoli niso videli Amerikancev, sedaj mogli govoriti z njimi in jih vzljubiti. Jugoslavnani so imeli bridke izkušnje z Rusi. Zato so bile sedanje izkušnje z Amerikanci toliko boljše in trajne."

V drugem poglavju navaja Acheson, da je bilo do 1. junija 14 ameriških nadzornikov v Jugoslaviji, ki so obiskali 520 krajev ter nadzirali razdelitev 447.000 ton živeža. Dne 1. junija jih je odpotovalo sedem. Eden je ostal še na R-ki, šest pa jih ima skupni glavni stan v Beogradu. Eden teh opazovalcev, Eugene F. Taggart, ameriški vsedržavni generalni adjutant Katoliških veteranov, je dne 21. marca 1951 v Zagrebu umrl, zadet od srčne kapi.

V tretjem poglavju našteva Dean Acheson, kaj se je razdelilo. Navaja sledeče številke: Do 15. junija so razdelili 447.000 ton, do 15. julija nadaljnih 23.000 ton. Od skupno darovane množine ostane še okroglo 47.000 ton, ki se b do razdelile med 15. julijem in 15. avgustom. Stroški so znašali okroglo 70 milijonov 900.000 dolarjev, od katerih bo darovala Amerika 65 milijonov 200.000 dolarjev, ostalih 15 milijonov 700.000 dolarjev pa bo posodila Uvozna banka (Import Bank). Ko bo vsa razdelitev končana, bo znašala ameriška pomoč okroglo 517.000 ton živeža, živinske krme in semen in sicer:

Pšenica (v zrnu)	5.929 ton
pšenica (moka)	141.779 "
koruza (zrno)	111.690 "
koruza (moka)	27.587 "
ječmen	39.804 "
oves	23.548 "
proso	25.000 "
maščoba in olje	29.421 "
sladkor	20.005 "
suhí fžol	34.862 "
suhí grah	20.273 "
mleko v prahu	5.981 "
jačica v prahu	4.514 "
mesne konzerve	906 "
semena za setev	3.423 "
ostalih živil	23.000 "
skupaj okroglo	517.000 "

V četrtem poglavju navaja poročilo, da je jugoslovanska vlada izpolnila vse pogoje, da je lepo sodelovala in da je

jugoslovansko ljudstvo povsod globoko hvaležno Ameriki za njeno pomoč. So razm rno redki primeri, ko se je ugotovilo, da jugoslovanske oblasti niso izpolnile stavljenih pogojev, so bili hitro razčiščeni in zadovoljivo rešeni. Soglasnost je vladala tudi glede uporabe okroglo

Dežela	Bolnišnice, sirotišnice	Sirotišnice Čevlji	Priboljški bolnišnicam, zavetiščem, zdravstvenim domovom.	Skupno
Srbija	180.000.000	47.000.000	320.000.000	556 milijonov.
Hrvatska	167.000.000	37.000.000	258.000.000	462 "
Slovenija	86.000.000	25.000.000	128.000.000	239 "
Bosna	76.000.000	26.000.000	111.000.000	213 "
Makedonija	57.000.000	23.000.000	82.000.000	162 "
Črna gora	25.000.000	8.000.000	35.000.000	68 "
Skupno vse v dinarjih	600.000.000	166.000.000	934.000.000	1.700 "

V zadnjem poglavju navaja Achesonovo poročilo — kot je to storilo že prvo, — podatke o tem, v koliko se je komunistični režim v Jugoslaviji izboljšal. Decembra 1950 je kongres zahteval te podatke in Dean Acheson izpolnjuje dano obljubo.

1.—Kaj je storila Jugoslavija, da poveča pridelovanje živeža. V razdobju, ki ga to poročilo obsega (15. marec — 15. junij) je jugoslovanska vlada storila korake, da izvede svojo novo, napovedano politiko, namreč da bo poskušala dvigniti poljedelsko proizvodnjo. Ukinila je prisilno oddajo, ki je obstajala v tem, da je moral kmet za v naprej določeno nizko ceno oddati svojo kvoto, to se pravi, v naprej določeno količino svojih pridelkov. Z odredbo od 2. maja je vlada ukinila prisilno oddajo mleka, sočivja (fižola, graha, leče), krompirja, sena in

dveh milijard dinarjev, ki jih je jugoslovanska vlada izkúpila, ko je ameriški živež svojim ljudem prodajala. Od tega denarja bo razdeljenih 1 milijarda 700 milijonov raznim vladnim dobrodelnim ustanovam in sicer po naslednjem ključu:

Dežela	Bolnišnice, sirotišnice	Sirotišnice Čevlji	Priboljški bolnišnicam, zavetiščem, zdravstvenim domovom.	Skupno
Srbija	180.000.000	47.000.000	320.000.000	556 milijonov.
Hrvatska	167.000.000	37.000.000	258.000.000	462 "
Slovenija	86.000.000	25.000.000	128.000.000	239 "
Bosna	76.000.000	26.000.000	111.000.000	213 "
Makedonija	57.000.000	23.000.000	82.000.000	162 "
Črna gora	25.000.000	8.000.000	35.000.000	68 "
Skupno vse v dinarjih	600.000.000	166.000.000	934.000.000	1.700 "

slame... Prav tako je ukinila prisilno oddajo mesa za čas od 1. julija. Pod prisilno oddajo ostanejo še vsa žita v zrnu, riž, maščobe, volna in industrijske rastline, ki jih mora kmet sejati in potem oddati državi... V tej zvezi je jugoslovanska vlada izrazila mišljenje, da bo pod temi pogoji "zasebni sektor kmetijstva" (neodvisni kmet) lahko več pridelal in več prodajal na svobodnem trgu. Ameriška ambasada v Beogradu je tudi sporočila, da kaže letina po vsej Jugoslaviji dobro in da pričakujejo "žitni pridelok, ki bo precej nad običajno srednjo letino". Ambasada je prepričana, da bo letošnja letina "približno takšna kot ona iz l. 1950".

2.—Pravica do pravičnega sodnega postopka. Že prvo poročilo kongresu je pripomnilo, da je bilo v Jugoslaviji več procesov, kjer je smel branilec zelo od-

ločno braniti svojega klijenta. To je vsekakor precejšnja razlika od sistema, ki vlada v Rusiji in pri njenih satelitih. To stremljenje se je v času, ki ga obsega to poročilo, še stopnjevalo in dobilo v neki meri tudi vladno priznanje. (Tukaj navaja poročilo znani govor notranjega ministra in ministra policije Aleksandra Rankoviča o "reformi sodstva in sodnega postopka, kjer je priznal, da v preteklosti niso bile spoštovane osnovne pravice pravne zaščite)... Čeprav ne smemo pričakovati, da se bo sedanji režim v osnovah spremenil in da bo vloga tajne policije prenehala, bosta morda novi zakon, in pa navidezna namera režima, da ga res tudi uveljavi, le pomenila odklon od dosedanje samovolje v izvajanju sodne oblasti."

3.—Svoboda gibanja v notranjosti države in pravica potovati v inozemstvo. V tem pogledu ni bilo nobenega napredka. Kot je bilo navedeno že v prvem poročilu, je gibanje v notranjosti države omejeno bolj iz gospodarskih kot pa političnih ozirov. Še vedno pa je dejansko nemogoče, da bi kaka neuradna jugoslovanska oseba mogla potovati v inozemstvo. Na drugi strani pa je res da čedalje več Jugoslovancev potuje po zapadu v uradnih in poluradnih poslih, kar je dobro že z ozirom na to, da so stiki med Jugoslavijo in zapadom čedalje večji."

4.—Grški otroci. Vračanje grških otrok, ki so jih odvedli v času partizanske vojske v Grčiji, nazaj v Grčijo, napreduje pospešeno... V drugi polovici meseca majnika je odšlo v Grčijo 214 otrok. V prihodnjih dveh mesecih, upajo, da jih odide spet 400. (Naša pripomba: Vseh grških otrok v Jugoslaviji je bilo (Nadaljevanje na 4. strani)

SLOVENCİ PO SVETU

USA

Dnes 20. oktobra t. l. sta se poročila v San Francisco v Kaliforniji g. Aleš Simenc iz Zg. Brnika pri Kranju in gđc. Dora Suštaršič iz Mengša. Poročil ju je Rev. Vital Vodusek v tamk. slovenski župniji. Iskreno čestitamo!

Španija

V pretklem šolskem letu so diplomirali v Madridu Janko Šiferer na veterinarski fakulteti, Bogoslav Sluga na visoki industrijski šoli, Viktor Antolin na pravni fakulteti, Marjan Merala na veterinarski fakulteti.

Za doktorja ekonomskih ved je bil promoviran na ekonomski fakulteti Peter Kl pčič, ki je zagovarjal tezo: Ekonomska struktura Jugoslavije.

V septembru nas je obiskal na svojem potovanju po španiji p. Jozafat Ambrožič, frančiškan, ki že od leta 1937. misijonari med Slovenci v Egiptu. Gospod pater je visoka cerkvena osebnost; kot član cerkvenega sodišča za bližnji vzhod je bil posvečen v opata in nosi prstan, ki je bil last papeža Pija X. Prstan mu je ob posvetitvi v opata podaril jeruzalemski patrijarh kot znak velikega prijateljstva. — Gospod pater je bil med vojno vojni kurat — kapitan pri jugoslovanski vojski v Kairu. Sedaj je velik dobrotnik vseh Slovencev, posebno slovenskih služkinj v Kairu in Palestini.

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča. Družino g. Konrada in Sofije Pirc v Presidente Peron (ex Munro) je razveselila hčerka. V družini Alojzija in Marije Hanžel na Carapachayu so dobili sina. Sina sta prav tako dobila g. Anton Puntar in njegova ga Stanislava roj. Drenik v Ciudad, Evita ter g. Albin Kočar in njegova ga Francka, roj. Kopač v Moronu. Čestitamo.

† Anton Vračič. Smrt je zopet posegla v vrste slov. novonaseljencev in pobrala Antona Vračiča, doma iz Štajerske. Pokojnik je imel za sabo težko življensko pot. Čeprav je bil slaboten, so ga nemški nacisti ob zasedbi Slovenije nasilno mobilizirali in poslali na fronto. Po končani vojni je z ostalimi svojimi tovariši živel v begunskem taborišču v Traniju v Italiji, odkoder je leta 1948 emigriral v Argentino. Po prihodu v Argentino je najprej stanoval na Avellanedi, nato se je pa preselil k svojemu prijatelju g. Pečniku v Barrio Martin Fierro blizu Quilmesa. Nedavno se je moral podvreči težki operaciji v grlu, kateri se je pa pridružila zastrupitev in tej je sledila smrt. Pokojnika so položili k večnemu počitku na pokopališču Florencia Varela dne 12. oktobra. Na njegovi zadnji poti ga je spremljalo več prijateljev iz taborišča in delovnih tovarišev, pogrebni spreved sta pa vodila slovenska duhovnika čč. gg. France Glavač in Anton Orehar. Navzoč je bil tudi gospodar, pri katerem je bil pok. Vračič v službi ter je plačal tudi vse pogrebne stroške. Ob odprtem

grobu se je od pokojnika poslovil njegov ožji sorojak g. župnik France Glavač. Za rajnim žaluje doma njegova mati in sesire v Mariboru, v Argentini pa njegovi prijatelji in znanci. Naj počiva v miru, vsem pok. sorodnikom in prijateljem pa iskreno sožalje!

OBVESTILA

"Miklavž prihaja". Slov. pevski zbor "Gallus" bo priredil letos miklavževanje za odrasle in otroke z znano Gerziničevo opereto "Miklavž prihaja". Za odrasle bo prireditev v soboto 1. decembra zvečer, za otroke pa v nedeljo, 2. decembra popoldne, obakrat v dvorani Circulo Obreros catolicos v Liniersu (na ul. Cosquin 65). Natančnejše podatke in navodila bomo objavili v času pred prireditvijo.

Odbor SFZ obvešča vse člane, da je udeležba pri proslavi Kristusa Kralja, ki bo v nedeljo, 28. oktobra, njihova častna dolžnost.

V nedeljo, 18. novembra, vabimo vsa slovenska dekleta na celodnevno izlet v Villa Calzada, FCNGR. Podrobna pojasnila bomo objavili v naslednjih številkah.

CERKVENI OGLASNIK

PROSLAVA KRISTUSA KRALJA bo v nedeljo 28. t. m. ob 17 uri popoldne v dvorani Salezijanskega zavoda na Belgranu. Na sporedu so recitacije, pevske točke, branje poslanice g. škofa dr. Rožmana in govor g. prelata dr. Odarja.

NA PRAZNIK VSEH SVETNIKOV bodo molitve za rajne kot pretekla leta ob 16. uri popoldne pred jugoslovansko grobnico na Chacariti.

jih državljanov, da ne bi prihajali v ameriški informacijski urad.

8.— Gospodarska svoboda. Osnovna gospodarska politika jugoslovanske vlade je ostala neizpremenjena. Vendar pa obstoja upanje, da se bo gospodarski sistem postopno razvil v smeri večje gospodarske svobode. Na polju organiziranega delavstva so bili n. pr. nedavno storjeni koraki, ki imajo za cilj, da spreminijo delavske sindikate iz čisto navadnih strežajev države v organizacije, ki bodo vsaj na zunaj igrale vlogo branilcev delavskih interesov. Jugoslovanska vlada se je vrnila v Mednarodno organizacijo dela (ILO — International Labor Organization).

Vrsta novejših ukrepov skuša omejiti centralistično nadzorstvo birokracije in uvaja večjo prostost zasebni iniciativi. Med te ukrepe spadajo tudi sprostitve cen mnogih poljedelskih in industrijskih izdelkov in pravkar objavljena namerna novih zakonov, ki bodo odprli podjetjem možnost, da razpolagajo svobodno z delom svojih dobičkov, končno napoved uredbe, ki ima vsaj navidezno namen položiti temelje za povratek starega bančnega in kreditnega poslovanja. Vse to napravlja utis, da je le nekaj napredka v politiki decentralizacije oblasti in nadzorstva na gospodarskem polju, kakor jo je jugoslovanska vlada obljubila.

(Pregled. Izdaja NO za Svobodno Evropo. Odgov. urednik Dr. M. Krek. Poročilo državnega tajnika Deana Achesona Pregled citira iz uradne izdaje ameriškega kongresa.

Yugoslav Emergency Relief Assistance, Letter from the Secretary of State—House Document No. 191, 82nd Congress 1st session — July 12, 1951 — United States Government Printing Office, Washington D. C.)

Drugo poročilo ameriškega državnega tajnika kongresu o ameriški pomoči Jugoslaviji

(Nadaljevanje s 3. strani)

po grških uradnih virih okrog 10.000. Jugoslovanski režim je doslej dovolil vrinev šelo 10% ugrabljenih otrok.)

5.— Verska svoboda. V razdobju, ki ga obsega to poročilo, ni bilo nobenih sivarnih sprememb z ozirom na versko svobodo. Dasi je na eni strani dovoljeno ljudem hoditi v cerkev, ostane na drugi strani dejstvo, da ni bilo nobenega razvoja, ki bi dovoljeval zaključke, da namerava vlada spremeniti svojo trdno voljo držati še nadalje vse versko življenje pod svojo kontrolo. Nedavna sodna razprava v Zagrebu, pri kateri so bili obsojeni pripadniki rimsko katoliških verskih skupin zaradi zaračunskih delovanja proti vladi, je vladi služila, da je pokazala, kje je glavna prepreka mirnega sožitja s cerkvijo...

6.— Svoboda govora, tiska in zborovanja. V Jugoslaviji še vedno ni sledu o kakšni strankarsko-politični opoziciji ali opoziciji v tisku. V tem pogledu ni bilo nobene osnovne spremembe v za-

držanju režima. Ta odreka vsako pravico do osnovnih svoboščin v govoru, tisku ali prirejanju zborovanj. Vendar je bilo opaziti, da se je tendenca posameznikov, da bolj svobodno kritizirajo režim, kot smo omenili v prejšnjem poročilu, tudi sedaj nadaljevala. Zdi se, da je bilo nekoliko popuščanja v izvajanju strogega nadzorstva nad izražanjem javnega mnenja tako v stranki sami kakor tudi izven nje. Tudi to je v zvezi s čedalje večjimi stiki med Jugoslavijo in zapadnimi državami.

7.— Svoboda iskanja informacij. Ameriška informacijska služba v Jugoslaviji znatno napreduje in stalno narašča obisk knjižnice, razstavnih prostorov in informacijskega urada, ki jih vodi ameriška ambasada v Beogradu. Jugoslovansko ljudstvo je pokazalo veliko željo, da bi dobilo kolikor mogoče več novic iz ameriških virov. Število prošelj za knjige, revije, filme ni bilo še nikoli tako visoko... V nasprotju s prejšnjo politiko ni delala jugoslovanska vlada nobenih ovir temu razvoju in ni ovirala svo-

NAJPRIMERNEJŠA DARILA!

Podobe, slike, kipe, rožne vence, svetinje, podobice...
Nalivna peresa, svinčnike, birome, pisemske mape...
Prave fotografije Slovenije in albume...
Molitvenik "Kristus Kralj".
Vse za šolo, pisarno in dom...

Posreduje tudi odpravo paketov v domovino po 5, 10, 15 in 20 kg z vsebino po naročilu.

SANTERIA y PAPELERIA "SANTA JULIA"
Victor Martínez 39, Capital

Vsem svojim tovarišem iz let trpljenja med drugo svetovno vojno in begunskega življenja sporočamo žalostno novico, da je po hudem trpljenju umrl naš zvesti tovariš in prijatelj

g. Anton Vračič

K večnemu počitku smo ga spremili in položili dne 12. oktobra t. l. na pokopališču Florencia Varela v provinci Buenos Aires v Argentini. Dragega tovariša in sotrpina, bomo ohranili v trajnem spominu.
Pokojnikovi prijatelji

Si že postal redni mesečni podpornik slovenskega semenišča! Ne pozabi na to narodno dolžnost! Prispevaj po svojih močeh!

POIZVEDBA

Obljubek Vito, doma iz Vedrinjana, naj javi Društvu Slovencev svoj naslov.

PIELES FINAS

PRVORAZREDNA KRZNARIJA

Anton Krpan

izdeluje vse vrste krznenih plaščev. Izvršuje tudi vsa popravila.

Charcas 995 Buenos Aires
Telefon: 31-0406

VEKO -- EXPRES -- TRST

Pošiljamo hrano, stroje, tekstil, zdravila itd. Jamčimo za točno dostavo in prvovrstno blago. Vsaka pošiljka prispe v 25 dneh. Zahtevajte cenik. Glavni zastopnik SLAVKO VERAČ. "Casa Ivanca", Bdo Irigoyen 609-611. T. E. 740-4088 FLORIDA (zraven postaje Padilla). Stranke sprejemamo ves dan in tudi ob nedeljah. Casa BOYU, Olazabal 2336, Cap. T.E. 76-9160 pa od 8.30 do 12.30 in od 14.30 do 20 ure. Ob sobotah do 12. ure.

Kupim lot v Lanusu. Ponudbe:
Marcos Sastre 4313, Capital

Božič se bliža! Misli na svoje v domovini!

SUDEXPORT

dostavlja iz svojih skladišč v Trstu pakete v 20-26 dnevih. Vsak paket je zavarovan in če ne pride na določeno mesto, naročniku vrnemo denar.

Naročila in pojasnila: Reconquista 656/I. vsak dan (razen nedelje) od 9.-13. in od 15.-19. ure. Telefon: 31-2241.

Pakete lahko naročate tudi iz notranjosti Argentine, denar pa v tem primeru pošiljate po giro postal na naslov: Oton Fresl, Aizpurua 3184, Villa Urquiza, Bs. Aires. Na ta naslov pošiljajte tudi vso pošto.

Slovenski Izselski Oder

uprizori v nedeljo, 4. novembra, ob petih popoldne v Liniersu Jurčič-Česnikovo ljudsko igro v 5 dejanjih

DOMEN

Režija: Halozan

Scenograf: Smole

Vstopnina 5, 4, 3 in 2 Pesosa.

Vstopnice dobite v predprodaji pri "Santa Julia", Victor Martinez 39 in eno uro pred predstavo v dvorani. Dvorana se nahaja 3 kvadre od kolodvora v Liniersu proti Primeri Junti, višina Rivadavia 11.300 v ulici Cosquin 65. VSI ROJAKI PRISRČNO VABLJENI

"CASA BOYU" — urarna in zlatarna

OLAZABAL 2336

Tel. 76 - 9160

pol kvadre od Cabilda 2300

CYMA URA AVTOMATIČNA:

NIKOLI se ne ustavi; pri premikanju roke se v teku 3 ur avtomatično navije za 36 ur;
ANTIMAGNETIČNA, dvakratno zaščitena proti magnetu;
SIGURNA proti pretresom in udarcem;
ZAŠČITENA proti prahu in vlagi.
TENKA in elegantne oblike.

To precizno uro v lastnem zastopstvu in mnogo drugih ur svetovne znamke Vam nudi: CASA BOYU.

VAŽNO: Dobili smo močne budilke nemške izdelave z radijskimi številkami. Cena 98.— pesov.

POROČNI prstani 18 krt zlato, cena od 240 pesov naprej.

VSA POPRAVILA UR IN ZLATNINE — TOČNO IN ZANESLJIVO.

Imprenta "Dorrego", Dorrego 1102, Buenos Aires, T. E. 54-4644

POHITITE Z NAROČILOM BOŽIČNIH PAKETOV!

CANGALLO 439, Oficina 602

"TRANSITO"

ENCOMIENDAS INTERNACIONALES

T. E. 34-9185

ZA MONTEVIDEO: CALLE ANDES 1202

URADNE URE: OD 9. DO 18. NAROČNIKI, KI NAROČAJO PAKETE PO POŠTI, NAJ POŠILJAJO LE GIRO POSTAL

Ta cenik razveljavalja vse dosedanje cenike.

No. 1	2 kg riža	\$ 60.—
No. 2	2,5 kg sladkorja	\$ 60.—
No. 3	4,5 kg riža	\$ 60.—
No. 4	4,5 kg sladkorja	\$ 70.—
No. 7	4 kg mila za pranje 300 g toaletnega mila	\$ 85.—
No. 8	2 kg svinjske masti 3 konserve govejega mesa 1 steklenica mesnega izvlečka 1 konzerva paradiznikove mezge	\$ 80.—
No. 10	1 kg surove kave 2 kg sladkorja 1,5 kg riža	\$ 90.—
No. 11	3,2 kg govedine (corned beef) 1,5 kg prekajene slanine	\$ 80.—
No. 12	2 kg riža	

No. 13	1 kg govedine 2 konservi z govedino 1 steklenica mesnega izvlečka	\$ 90.—
No. 14	1 kg prekajene slanine 1 kg svinjske masti 2 kg čebelnega medu	\$ 90.—
No. 15	1 kg surove kave 3 kg neto čebelnega medu	\$ 90.—
No. 16	4,5 kg govedine (corned beef)	\$ 90.—
No. 17	2 kg neto svinjske masti 2 kg prekajene slanine	\$ 100.—
No. 18	1 kg surove kave 3 kg neto svinjske masti	\$ 100.—
No. 19	4,5 kg riža 4,5 kg sladkorja	\$ 100.—
No. 20	9 kg sladkorja	\$ 100.—
No. 21	6 kg govedine (corned beef) 2 kg svinjske masti	\$ 150.—
No. 22	2 kg surove kave 1,5 kg sladkorja 1 kg riža	\$ 120.—
No. 26	1 kg surove kave 2 kg sladkorja 2 kg svinjske masti 2 kg riža 1 kg govedine (pecho de vaca) ½ kg marmelade	\$ 140.—
No. 27	1 kg govedine v konservi 1 kg slanine 2 kg svinjske masti 1 kg riža 1 kg čebelnega medu 1 kg sladkorja, ½ kg kakaa	\$ 150.—
No. 30	1 kg Santos kave v zrnju 1 kg sladkorja 1 kg marmelade 1 kg čistega čebelnega medu 1 kg svinjske masti 1 kg prekajene slanine 1 kg govejega mesa 1 steklenica (100 g) mesnega izvlečka 1 manjša konzerva s svinino 250 g angleškega kakaa 200 g Ceylon čaja 400 g izbranih dišav	\$ 230.—
No. 31	4,5 kg moke	\$ 65.—
No. 32	4,5 kg moke 4,5 kg sladkorja	\$ 110.—
No. 33	2,5 kg surove kave	\$ 150.—
No. 34	1 kg surove kave 1 kg kakaa ½ kg čaja	\$ 180.—